

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW,
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ

Warszawa, 11 października 2021 roku

Sprawa: Stanowisko w sprawie petycji
dotyczącej unifikacji
wyłączeń spod egzekucji sądowej
oraz administracyjnej

Znak sprawy: SP6.054.5.2021

Kontakt: Kancelaria MF
tel. +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Aleksander Pociąg

Przewodniczący Komisji Praw
Człowieka, Praworządności i Petycji
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

w nawiązaniu do pisma z 9 września 2021 roku, znak BPS.DKS.KPCPP.0330.26.2021, w sprawie petycji dotyczącej podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do unifikacji egzekucji sądowej i administracyjnej, poprzez uchwalenie jednej ustawy regulującej kompleksowo ograniczenia i wyłączenia od egzekucji (P10-123/20), po zasięgnięciu opinii Ministra Sprawiedliwości, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

W zakresie pierwszego postulatu przedstawionego przez autora petycji, dotyczącego zastosowania wskaźnika waloryzacji kwoty wolnej od egzekucji, zamiast obecnego odniesienia jej do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, w mojej ocenie zasługuje on na rozważenie. Do dyskusji pozostaje ewentualny miernik przyjęty dla waloryzacji. Niekoniecznie musi to być wskaźnik oparty wyłącznie o zmiany cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym, z użyciem systemu wag opracowanego na podstawie danych o wydatkach konsumpcyjnych gospodarstw domowych. Mimo, że wskaźnik ten w znacznym stopniu odzwierciedla przeciętny wzrost cen konsumpcyjnych w danym okresie, to jest on oparty na danych dotyczących inflacji konsumenckiej i może podlegać różnym korektom. W tym miejscu warto wskazać, że z dniem 1 lipca 2018 roku nastąpiła zmiana zasad ustalania kwot emerytury i renty wolnych od potrąceń. Są one uregulowane w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych¹. Stosownie do art. 141 ust. 1 tej ustawy kwoty te nie są już ustalane jako procent najniższej emerytury lub renty, lecz zastąpiono je kwotami wyrażonymi w liczbach bezwzględnych, które ustalono mając na względzie minimum socjalne w 1-osobowym gospodarstwie emeryckim (500 i 825 zł

¹ Dz.U z 2021 r., poz.291 z późn. zm.

przy egzekucji świadczeń). Zgodnie z art. 141 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych kwoty te podlegają corocznej waloryzacji 1 marca na zasadach określonych dla emerytur i rent. Zasady te reguluje art. 89 i nast. ww. ustawy. Stosownie do ust. 1 tego artykułu wskaźnik waloryzacji to średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Mając na uwadze powyższe, najbardziej pożądanym rozwiązaniem byłoby przyjęcie, jako punktu wyjścia, określenia kwoty wolnej od zajęcia wynagrodzenia za pracę stałej wartości w określonej wysokości. Może być ona waloryzowana bądź o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, względnie o ten sam wskaźnik dodatkowo korygowany.

Odnosząc się natomiast do propozycji odejścia od rozwiązań w całości wyłączających spod egzekucji dany składnik majątku, na rzecz procentowego ustalenia kwoty wolnej, trudno jest znaleźć uzasadnienie dla takiej ingerencji ustawodawczej. Znaczna część składników majątkowych wyłączonych spod egzekucji została wskazana co do gatunku, nie kwotowo, ponieważ w ich przypadku samo w sobie wyklucza to taką możliwość. Ponadto część przedmiotów wyłączonych spod egzekucji oznaczonych co do gatunku nie pozwala na precyzyjne wskazanie zakresu zajęcia. Przykładem są zapasy żywności i opału niezbędne dla dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny na okres jednego miesiąca – art. 829 pkt 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego². Analogiczny przykład stanowi art. 8 § 1 pkt 2 ustawy z dnia z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji³ wskazujący na zapasy żywności i opału, niezbędne dla zobowiązanego i będących na jego utrzymaniu członków rodziny na okres 30 dni. W przepisach tych ustawodawca pozwala na dostosowanie zakresu zajęcia egzekucyjnego do konkretnego stanu faktycznego i realnych potrzeb dłużnika. Co więcej – wnioskodawca, argumentując pomysł odejścia od rozwiązań w całości wyłączających spod egzekucji dany składnik majątku, przywołał przykład kwot przyznawanych w drodze decyzji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sum wyasygnowanych na wyjazdy służbowe. Uprzejmie zauważam, że kwoty przyznane w drodze decyzji przez ARiMR są przyznawane na cele związane z poprawą konkurencyjności oraz rozwoju polskiego rolnictwa i podlegają rozliczeniu na określonych zasadach. Powinny być zatem wydatkowane na poprawę efektywności rolnej, np. zakup odpowiedniego sprzętu rolniczego. Trudno zatem uznać, aby zasadnym było umożliwienie prowadzenia postępowania egzekucyjnego z tych kwot. Ponadto sumy wyasygnowane lub przyznane na wyjazdy służbowe nie stanowią dochodu pracownika jako takiego, gdyż (poza dietami, z których egzekucja jest częściowo dopuszczona) stanowią jedynie zwrot wydatków związanych z podróżą służbową, w tym zwrot środków za przejazdy poza miejscem pracy. Nie znajduję więc uzasadnienia dla wprowadzenia koncepcji zaprezentowanych przez autora petycji.

Kolejny z przedstawionych przez autora petycji postulatów *de lege ferenda* dotyczy uregulowania w tożsamy sposób problematyki wyłączeń i ograniczeń egzekucji sądowej i administracyjnej w jednym akcie rangi ustawowej. Wnioskodawca wskazuje, że obecnie część ograniczeń i wyłączeń egzekucji sądowej uregulowana jest w aktach prawnych rangi podustawowej. Jako przykład tego rodzaju dychotomii wskazał m.in. na rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących

---

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 z późn. zm.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1427 z późn. zm.

do rolnika prowadzącego gospodarstwo rolne, które nie podlegają egzekucji⁴. W tym miejscu warto jednak zauważyć, że w chwili obecnej w Sejmie RP procedowany jest senacki *projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego* (druk nr 1225), którego celem jest przeniesienie na grunt ustawowy problematyki uregulowanej dotychczas w ww. rozporządzeniu.

Mając powyższe na uwadze, jednolite określenie na poziomie ustawowym wyłączeń i ograniczeń w egzekucji należności cywilnych i publicznoprawnych jest rozwiązaniem, które zasługuje na rozważenie, jakkolwiek może napotykać na wiele trudności praktycznych. Podkreślić należy, że prace koncepcyjne zmierzające do możliwie spójnej regulacji rozwiązań dotyczących ograniczeń i wyłączeń, zawartych w przepisach o egzekucji sądowej i egzekucji administracyjnej pozwoliłyby na dokonanie rewizji obecnie obowiązujących przepisów i w konsekwencji wyeliminowanie części regulacji niemających aktualnie praktycznego zastosowania. Mogłyby także przyczynić się do umożliwienia egzekucji ze składników majątkowych, których odebranie dłużnikowi (zobowiązanemu) nie stanowi nadmiernej dolegliwości, lecz poprawiłoby sytuację wierzyciela dotyczącego wykonania należnego mu zobowiązania. Natomiast z uwagi na znaczenie systemu ograniczeń egzekucji dla jej skuteczności, stosowny projekt wymagałby szeregu szczegółowych analiz i oceny skutków regulacji. W dalszej perspektywie zamierzenie to mogłoby zostać zrealizowane w ramach międzyresortowego zespołu, w którym wskazany byłby udział zarówno przedstawicieli Ministerstwa Finansów, jak i Ministerstwa Sprawiedliwości. Na względzie należy mieć bowiem następujące aspekty, które przemawiają za koniecznością szczegółowej i pogłębionej analizy co do zakresu oraz ostatecznej formy ewentualnych rozwiązań legislacyjnych. W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga odmienny charakter należności dochodzonych w egzekucji sądowej i administracyjnej. W przypadku tej pierwszej są nią co do zasady świadczenia o charakterze prywatnoprawnym, w tym należności o szczególnym charakterze, jak np. należności alimentacyjne, zaś w przypadku drugiej – obowiązki o charakterze publicznoprawnym. Z uwagi na specyfikę i kompleksowość przepisów regulujących oba rodzaje tych postępowań egzekucyjnych – kodeksu postępowania cywilnego oraz ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, wydaje się dosyć trudne wydzielenie przepisów dotyczących ograniczeń i wyłączeń spod egzekucji do jednego odrębnego aktu prawnego w taki sposób, aby zachować spójność takiej regulacji i zapewnić jednocześnie jej uniwersalny charakter. Ponadto, tego rodzaju ingerencja mogłaby zaburzyć czy też naruszyć postulowaną kompleksowość przepisów poszczególnych procedur.

Na kanwie przedstawionych przez autora petycji postulatów, pod rozwagę można poddać rozwiązanie zmierzające do zebrania w jednym akcie prawnym wyłączeń i ograniczeń spod egzekucji określonych obecnie w wielu rozproszonych aktach prawnych, np. w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – prawo bankowe⁵, ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej⁶, a mających charakter wspólny dla procedury administracyjnej i cywilnej. Bez wątplenia byłoby to rozwiązanie korzystne dla dłużników i wierzycieli, którzy nie musieliby poszukiwać owych wyłączeń i ograniczeń w różnych ustawach, a tym samym przyczyniłoby się do realizacji celu jakim jest jasność stanowionego prawa. Z drugiej jednak strony, „wyjmowanie” poszczególnych regulacji dotyczących wyłączeń i ograniczeń spod egzekucji może zaburzyć spójność ustaw, w których nastąpi przedmiotowa ingerencja. Zrodzi także konieczność dalej idących zmian w innych ustawach, np. kwota wolna od egzekucji, o której mowa w art. 87¹

---

⁴ Dz. U. poz. 1385

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1896 z późn. zm.

⁶ Dz.U. z 2020 r. poz. 1300

ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeksu pracy⁷, względnie w art. 141 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest zarazem kwotą, do której odnosi się dopuszczalny zakres potrąceń innych należności niż egzekwowane na podstawie tytułów wykonawczych. Przepisy określające owe wyłączenia / ograniczenia odwołują się bowiem do przepisów umiejscowionych zarówno w ramach jednej ustawy, jak i w innych aktach prawnych, np. art. 54 – 54b ustawy – Prawo bankowe.

Z powyższych względów, przedstawiony przez autora petycji postulat unifikacji ograniczenia i wyłączenia od egzekucji w jednym akcie prawnym uznać należy za warty rozważenia. Ewentualna decyzja kierunkowa w tym zakresie powinna zapaść na poziomie Rady Ministrów. Przepisy o ograniczeniach egzekucji dotyczą bowiem wielu sfer aktywności społecznej, pozostających we właściwości różnych resortów. Z kolei jakiegokolwiek zmiany w odniesieniu do katalogu wyłączeń lub ich zakresu winny być poprzedzone wnikliwą i wszechstronną analizą. Wypracowane rozwiązania powinny zaś wychodzić naprzeciw oczekiwaniom społecznym tak wierzycieli, jak i dłużników (zobowiązanych). Powinny również korespondować z celami i zasadami rządzącymi egzekucją sądową i administracyjną.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów,
Funduszy i Polityki Regionalnej

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów

Jan Sarnowski

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

---

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1320, z późn. zm.

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	5299346.18848029.12344576
Nazwa dokumentu	stanowisko w sprawie petycji.pdf
Tytuł dokumentu	stanowisko w sprawie petycji
Sygnatura dokumentu	SP6.054.5.2021
Data dokumentu	2021-10-11
Skrót dokumentu	88755905104FE7359D743B03AEBCAA2C47AF8D86
Wersja dokumentu	1.9
Data podpisu	2021-10-11 23:15:48
Podpisane przez	Jan Sarnowski Podsekretarz Stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta

EZD 3.104.37.37.30363

Data wydruku: 2021-10-12

Autor wydruku: Czajka Elżbieta (główny specjalista)